

Magyar Tollaslabda Szövetség
S P O R T E G É S Z S É G Ü G Y I
S Z A B Á L Y Z A T

Az Országos Sportegészségügyi Intézet szakmai ajánlása alapján készült:

Budapest, 2021.01.15-én.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS

I. Általános sportegészségügyi vonatkozású szabályok

1. A sportolók és a sportszakemberek sportorvosi vizsgálata

2. A sportorvos feladatai

3. A keretorvos feladatai

II. Alkalmassági és időszakos sportorvosi vizsgálatok

4. Alkalmassági vizsgálat (versenyzés megkezdése előtt)

5. Az időszakos sportorvosi vizsgálat („versenyezhet” minősítésért)

6. A sportorvosi engedély sportágtól független kötelező tartalmi elemei:

III. Kötelező orvosi vizsgálatok és sportegészségügyi tesztek

IV. A biztonságos játékra vonatkozó alapvető feltételek

V. Alapvető egészségügyi felszerelések, illetve egészségügy személyzet meghatározása

VI. Elsősegély nyújtási információk

VII. Sportbiztosításra vonatkozó előírások

BEVEZETÉS

A sportról szóló 2004. évi I. törvény 2017. január 1-étől kezdődően a szakszövetségek részére előírja, hogy sportegészségügyi szabályzatot kötelesek alkotni a sportág rendeltetésszerű működése érdekében.

Jelen szabályzat ezen kötelezettségnek kíván megfelelni oly módon, hogy figyelembe veszi a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról szóló 215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet vonatkozó paragrafusait is.

A sportegészségügyi vizsgálatok és hatósági engedélyezés során az Országos Sportegészségügyi Intézet szakmai útmutatója a mérvadó.

I. ÁLTALÁNOS SPORTEGÉSZSÉGÜGYI VONATKOZÁSÚ SZABÁLYOK

1. A SPORTOLÓK ÉS A SPORTSZAKEMBEREK SPORTORVOSI VIZSGÁLATA

(1) Versenyszerűen sportoló az a természetes személy, aki a sportszövetség által kiírt, szervezett vagy engedélyezett versenyeken, vagy versenyrendszerben vesz részt. A versenyző amatőr, szerződéses amatőr, vagy hivatásos sportoló.

(2) A versenyző a rendszeres edzések megkezdése, valamint a sportorvosi engedély érvényességi idejének lejárta előtt sportorvosi vizsgálaton köteles részt venni. Versenyezni csak érvényes sportorvosi engedéllyel lehet.

(3) A sportorvosi vizsgálatot az Országos Sportegészségügyi Hálózat területileg illetékes sportorvosai végzik az OSEI szakmai irányelvei alapján.

(4) A sportorvosi vizsgálatokat - lehetőség szerint mindig azonos sportorvosi rendelőben - a sportszervezet székhelye, a versenyző lakóhelye, munkahelye vagy az iskola székhelye szerint illetékes sportorvosok végzik.

(5) A sportorvosi vizsgálatot végző orvosnak sportorvosi szakképesítéssel kell rendelkeznie és az OSEI-vel jogviszonyban kell állnia. Ellenkező esetben a sportorvosi engedély érvényességét igazoló bélyegző használatára nem jogosult, az általa lepecsételt engedély nem használható versenyzésre.

(6) A nemzeti válogatott keretek tagjai esetében a sportorvosi vizsgálatokat az OSEI központi telephelyén tevékenységet végző sportegészségügyi szakrendelésének sportorvosai végzik.

(7) A nemzeti válogatott keretek keretorvosai olyan sportorvosok, akik az OSEI főigazgató

főorvosának kijelölése alapján - az OSEI szakmai irányelvei szerint - látják el feladatukat.

(8) A sportorvosi vizsgálat eredményét a sportszövetség által külön e célra készített nyomtatványon (sportorvosi engedély), illetve a sportorvosi engedélyek online nyilvántartó rendszerében (OSEI-OSH-VKESZ Regiszterben, azaz a Sportolói Regiszterben) kell nyilvántartani.

(9) Az a sportszakember, aki feladata ellátása során fokozott fizikai erőfelfejtést végez, köteles évente sportorvosi vizsgálaton részt venni.

2. A SPORTORVOS FELADATAI

(1) A sportorvos a sportegészségügyi ellátás keretében:

a) Az egyes sportágakban - az OSEI szakmai irányelvei alapján - elvégzi a versenyző és a sportszakember sportorvosi vizsgálatát.

b) Szakmailag indokolt esetben kiegészítő vizsgálatokat végez a versenyző megbetegedésének és sérülésének megelőzése, továbbá kezelése és rehabilitációja érdekében.

c) Tudományos vizsgálatokat és kutatásokat végezhet a fizikai aktivitás emberi szervezetre gyakorolt hatásával, valamint annak hiányával kapcsolatban, a túlterhelésből adódó szövődmények, illetve sérülések elkerülése érdekében; illetve ezen vizsgálatok eredményeit alkalmazza a versenyzők ellátása során.

d) Rendelésén ellátja a sportrendezvényeken és szabadidősport eseményeken bekövetkezett sérüléseket és egyéb orvosi beavatkozást igénylő panaszokat.

e) A versenyző lehető legjobb teljesítménye elérése érdekében tájékozódik a tudományosan megalapozott és bizonyítékokon alapuló megengedett teljesítményfokozó módszerekről, és tanácsot ad azok gyakorlati alkalmazására vonatkozóan; továbbá közreműködik az edzéstervek kidolgozásában.

f) A doppingellenes tevékenység keretében megelőző, felvilágosító, nevelő, ellenőrző munkát folytat.

g) Szaktanácsadást végez az egészséges életmód, a táplálkozás és a megfelelő testsúly kialakítása, valamint az emberi szervezet fizikai aktivitásának növelése vonatkozásában.

3. A KERETORVOS FELADATAI

A keretorvos a sportegészségügyi ellátás keretében:

A nemzeti válogatott keretek orvosai az OSEI főigazgató főorvosának kijelölése alapján - az OSEI szakmai irányelvei szerint - látják el feladatukat.

II. ALKALMASSÁGI ÉS IDŐSZAKOS SPORTORVOSI VIZSGÁLATOK

4. ALKALMASSÁGI VIZSGÁLAT (VERSENYZÉS MEGKEZDÉSE ELŐTT):

(1) Az alkalmassági vizsgálat összetevői:

- A sportorvosi kérdőív kitöltése, anamnézis felvétele
- Fizikális vizsgálat, testtömeg és testmagasság, vérnyomás és pulzusz mérés
- További szakvizsgálatok: 12 elvezetéses EKG

vizelet általános és üledék

ortopédia,

szemészet (sportágtól függően),

fül-orr-gégészet (sportágtól függően),

neurológia (sportágtól függően).

(2) Amennyiben az elvégzett vizsgálatok alapján további vizsgálat szükséges (labor, CT, MR, stb.) ezek elvégzendők a végső döntés meghozatala előtt. Kardiológiai elváltozás esetében a versenyzési engedély megadása szempontjából a 36. Bethesda Konferencia ajánlásai mérvadóak.

(3) Versenyezni csak „versenyezhet” minősítés esetén lehet.

(4) A versenyzéshez szükséges sportorvosi engedély érvényességi ideje 18 éven aluli és 65 éven felüli versenyző esetén 6 hónapnál, 18 éven felüli versenyző esetén 1 évnél hosszabb nem lehet. Az életkor elbírálásánál a sportorvosi vizsgálat időpontját kell figyelembe venni.

(5) A vizsgálatot végző sportorvos a sportorvosi engedély érvényességét rövidebb időben is megállapíthatja, ha a versenyző egészségi állapota vagy várható nagyobb terheléssel járó fokozott igénybevétele ezt indokolja.

5. AZ IDŐSZAKOS SPORTORVOSI VIZSGÁLAT („VERSENYEZHET” MINŐSÍTÉSÉRT):

(1) Az időszakos sportorvosi vizsgálat összetevői:

- anamnézis (sportorvosi kérdőív kitöltése, az előző vizsgálat óta történt változások egyeztetése)

- fizikális vizsgálat, vérnyomás és pulzus mérés
- testtömeg és testmagasság mérés
- 12 elvezetéses EKG
- vizelet vizsgálat
- vízús és látásélesség vizsgálat (kóros eredménynél szemészeti szakvizsgálat)
- szakvizsgálatok (sportágtól és életkortól függően)

(2) Az alkalmassági, valamint az időszakos sportorvosi vizsgálat eredménye a versenyző

sportorvosi engedélykérő lapján, valamint a vizsgálatot végző sportorvos által az OSEI-OSHVKESZ Regiszterben, azaz a Sportolói Regiszterben rögzítendő.

6. A SPORTORVOSI ENGEDÉLY SPORTÁGTÓL FÜGGETLEN KÖTELEZŐ TARTALMI ELEMEI:

(1) A sportorvosi engedély kötelező tartalmi elemei:

1. A versenyző

a) neve:

b) TAJ száma:

c) születési helye és ideje:

d) anyja neve:

e) lakcíme:

f) fényképe:

g) sportág:

h) sportolói jogállása (amatőr, hivatásos):

2. A sportorvosi vizsgálat

a) elvégzésének időpontja:

b) eredménye:

alkalmas versenyezhet nem alkalmas nem versenyezhet

3. A sportorvosi engedély érvényességi időtartama:

(2) A sportorvosi engedély egyéb egészségügyi adatot nem tartalmazhat.

(3) Ha a versenyző a területi, illetve a megyei sportorvos sportorvosi vizsgálatának eredményével nem ért egyet, akkor 8 napon belül az OSH igazgatójától kérheti az alkalmasság másodfokon történő orvosi elbírálását. Amennyiben a versenyző a másodfokon hozott döntéssel sem ért egyet, az egészségügyi alkalmasság megállapítása iránt 15 napon belül az OSEI főigazgató főorvosához fordulhat.

III. KÖTELEZŐ ORVOSI VIZSGÁLATOK ÉS SPORTEGÉSZSÉGÜGYI TESZTEK

A sportpolitikáért felelős miniszter minden év február 28-áig a tárgyévre vonatkozó támogatási szerződést köt az OSEI-vel - a sportpolitikáért felelős miniszter, a Magyar Olimpiai Bizottság, a Magyar Paralimpiai Bizottság, valamint a Nemzeti Versenysport Szövetség által meghatározott - kiemelkedő sportteljesítményt nyújtó versenyzők speciális sportegészségügyi ellátása érdekében. A versenyzők meghatározásában a sportági szövetségek ajánlása a mérvadó.

(2) A támogatási szerződésben foglaltak szerint az OSEI a következő ellátásokat biztosítja, feladatokat látja el:

- a) több szakkonzíliumból álló emelt szintű alkalmassági vizsgálat;
- b) terhelhetőséget megállapító élettani vizsgálat;
- c) táplálkozási szaktanácsadás;
- d) sportpszichológiai vizsgálat;
- e) a nemzeti válogatottak keretorvosi hálózata szakmai tevékenységének összehangolása és működtetése;
- f) edzőtáborok és az olimpiai központok sportorvosi ellátásának működtetése;
- g) a sportolók és sportszakemberek számára elsősegélynyújtó tanfolyamot szervez.

(3) Az OSEI térítésmentes szolgáltatásokat nyújt a sportági szövetségek által meghatározott kiemelt élsportolóknak, válogatott kerettagoknak, utánpótlás válogatott sportolóknak a Magyar Olimpiai Bizottság, a Magyar Paralimpiai Bizottság és a Nemzeti Versenysport Szövetség jóváhagyása alapján, a sportért felelős miniszter támogatásával.

(4) A kijelölt keret számára igénybe vehető klinikai szűrővizsgálatok, terheléses vizsgálatok, pályavizsgálatok és biomechanikai vizsgálatok, valamint a további támogatott rehabilitációs kezelések lehetőségei az OSEI-ben a következők:

Az emelt szintű klinikai szűrővizsgálati csomag tartalma:

- belgyógyászat: kórelőzmény felvétele, sportegészségügyi kérdőív kitöltése, fizikális státusz felvétele, testösszetétel meghatározás
- komplex laboratóriumi vizsgálat
- kardiológia: kardiológiai szakvizsgálat, 12 elvezetéses EKG, terheléses EKG, kardiológiai UH vizsgálat
- szemészeti szakvizsgálat

- fül-orr-gégészeti szakvizsgálat
- ortopédiai szakvizsgálat
- pszichológiai szűrővizsgálat
- fogászati szűrővizsgálat
- kérdőíves felmérés: táplálkozási szokásokat felmérő elektronikus kérdőív kitöltése, emésztőszervi tüneteket felmérő kérdőív kitöltése, táplálék-kiegészítők fogyasztását felmérő kérdőív kitöltése, allergiás tüneteket felmérő kérdőív kitöltése
- személyre szóló dietetikai tanácsadás
- kiértékelés, személyes konzultáció

A teljesítmény-élettani szűrővizsgálat tartalma (egyén és sportág specifikus):

- antropometria vizsgálat
- szív-keringés és vegetatív idegrendszer vizsgálat
- anyagcsere diagnosztika
- nyugalmi és/vagy terheléses oxigén szaturáció mérése fotometriás eljárással
- támasztórendszer diagnosztika vizsgálata, gerinchiagnosztika
- idegrendszer vizsgálata, nyugalmi és terheléses reakció idő mérése
- terheléses ergometria vagy spiroergometria, spirometria – légző rendszeri vizsgálat
- digitális jegyzőkönyv készítése, konzultációval és tanácsadással egybekötött értékelés

Teljesítmény-diagnosztikai helyszíni pályavizsgálat:

- antropometria vizsgálat
- szív-keringés és vegetatív idegrendszer vizsgálat
- anyagcsere diagnosztika
- nyugalmi és/vagy terheléses oxigén szaturáció mérése fotometriás eljárással
- támasztórendszer diagnosztika vizsgálata, gerinchiagnosztika
- idegrendszer vizsgálata, nyugalmi és terheléses reakció idő mérése
- terheléses ergometria vagy spiroergometria, spirometria – légző rendszeri vizsgálat
- digitális jegyzőkönyv készítése, konzultációval és tanácsadással egybekötött értékelés
- sportpszichológiai vizsgálat és kiértékelés

- sportág specifikus terhelés-élettani pályateszt
- web adatmenedzselés

Biomechanikai vizsgálatok:

- sportágspecifikus reakcióidő mérése
- sportágspecifikus teszt végzése
- mozgáselemzés végzése
- abszolút, relatív és robbanékony erő mérése

Sportolók sérüléseinek és rehabilitációjának támogatott kezelési lehetőségei:

- Lökéshullám-kezelés
- Fitvibe vibrációs tréner
- Testösszetétel meghatározás, kontroll
- Fizikai terheléstervezéshez labordiagnosztikai szűrővizsgálati csomag

(5) Az esetmenedzselést ellátást az OSEI-ben szervezik és végzik a válogatott keret számára, melyhez időpontegyeztetés szükséges.

(6) Azok a versenyzők, akik nem részesülnek kiemelt szintű ellátásban, önköltséges, vagy egyéb támogató (szövetség, klub vagy szponzor) által finanszírozott formában vehetik igénybe az OSEI szolgáltatásait.

(7) Az OSEI Call Center koordinációs tevékenységének segítségével, a MOB, az MPB, valamint a NVESZ által meghatározott kiemelt élsportolói keret részére soron kívüli, emelt szintű egészségügyi ellátásokat biztosít, országos lefedettséggel, 11 meghatározott egészségügyi intézmény együttműködésével.

(8) Az igénybejelentés során az OSEI egészségügyi diszpécscere megállapítja a sportoló jogosultságát, majd az ellátási igényének és a sportoló területi elhelyezkedésének megfelelő szolgáltatónál leszervezi a szükséges vizsgálatok, kezelést. A koordináció állapotáról folyamatosan értesíti a sportolót.

(9) Az OSEI a kiemelkedő teljesítményt nyújtó sportszakemberek, a sportirányításban részt vállaló munkatársak, valamint a senior sportolók és az Olimpiai Bajnokok Klubjának tagjai részére emelt szintű klinikai szűrővizsgálatokat is végez.

IV. A BIZTONSÁGOS JÁTÉKRA VONATKOZÓ ALAPVETŐ FELTÉTELEK

(1) A sportrendezvényen a szervező a Szövetség erre irányuló felhívása esetén

sportegészségügyi ellátást köteles biztosítani.

(2) A sportrendezvényen és a szabadidősport eseményen a szervező a Szövetség erre irányuló felhívása esetén köteles sürgősségi egészségügyi ellátásról gondoskodni.

(3) A sportrendezvényen és szabadidősport eseményen az egészségügyi feladatok ellátására az OSEI módszertani levele ad szakmai útmutatót.

V. ALAPVETŐ EGÉSZSÉGÜGYI FELSZERELÉSEK, ILLETVE EGÉSZSÉGÜGY SZEMÉLYZET MEGHATÁROZÁSA

A sportszervezet keretében sporttevékenységet folytató versenyző számára a sportszervezet a sporttevékenység helyszínéül szolgáló létesítményben köteles biztosítani a létesítményt használó minden személy számára elérhető elsősegély-dobozt, továbbá elsősegély nyújtására alkalmas helyiséget. A létesítményben jól látható helyen fel kell tüntetni a mentők telefonszámát.

VI. ELSŐSEGÉLY NYÚJTÁSI INFORMÁCIÓK

Az OSEI a sportági szövetségek sportolói és sportszakemberei számára rendszeres elsősegélynyújtó tanfolyamot szervez, mely előzetes jelentkezéssel térítésmentesen igénybe vehető.

VII. SPORTBIZTOSÍTÁSRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

(1) A 18. életévét be nem töltött versenyző javára a sporttevékenységével összefüggő biztosítás megkötése ajánlott.

(2) A hivatásos sportolónak a munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében kifejtett sporttevékenysége során történt balesete üzemi balesetnek minősül. A munkáltató vagy a megbízó köteles a hivatásos sportoló javára élet- és sportbaleset-biztosítást kötni.

(3) A válogatott keretek nemzetközi versenyekre, külföldre történő utazása esetén az utazó csoportra külön biztosítást köt.

Jelen Szabályzatot az MTL SZ Elnöksége a sportról szóló 2004. évi I. törvény 23.§ (1) bekezdés h) pontja alapján 5/2021 (1.15.) számú határozatával fogadta el és léptette hatályba.

Budapest, 2021.01.15.